

महाराष्ट्र विधानपरिषद
दिवसाच्या कामकाजाचा क्रम
शुक्रवार, दिनांक ९ डिसेंबर, २०१६
(सकाळी ११.१५ ते दुपारी १२.४५ वाजता)

लक्षवेधी सूचना — (म.वि.प. नियम १०१ अन्वये) -

(गुरुवार, दिनांक ८ डिसेंबर, २०१६ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या लक्षवेधी सूचना) — (अनुक्रमांक (१) ते (६)) -

(१) सर्वश्री. संजय दत्त, हेमंत टकले, धनंजय मुंडे, नरेंद्र पाटील, अॅड. निरंजन डावखरे, श्री. किरण पावसकर, श्रीमती विद्या चव्हाण, सर्वश्री. रामराव वडकुते, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, शरद रणपिसे, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे **मुख्यमंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"मुंबईतील फोर्ट येथील बाँम्बे हाऊसमध्ये टाटा समुहाच्या सुरक्षारक्षकांनी 'मिडे डे' चे ज्येष्ठ फोटोग्राफर अतुल कांबळे, 'टाइम्स ऑफ इंडिया' चे शांतकुमार आणि 'हिंदुस्थान टाइम्स' चे हरजित सिंह या वृत्तपत्रकार छायाचित्राकारांना मारहाण केल्याचा प्रकार दिनांक ४ नोव्हेंबर, २०१६ च्यासुमारास उजेडात येणे राज्यातील पत्रकारांवरील वाढते हल्ले, पत्रकारांवर खोटे गुन्हे दाखल करून हितसंबंधियांकडून त्यांची मुस्कटदाबी करण्याचा सातत्याने होत असलेला प्रयत्न आणि ज्येष्ठ पत्रकारांना पेन्शन देण्यास शासनाकडून होत असलेली टाळाटाळ यामुळे दिनांक २ ऑक्टोबर, २०१६ रोजी पत्रकारांतर्फे राज्यभर मूक मोर्चा काढण्यात येणे, राज्यात पत्रकारांवर हल्ला व धक्काबुकी करण्याचे प्रकार वाढत असून मागील काही अधिवेशनात यासंदर्भात प्रश्न उपस्थित केला असता पत्रकारांवर होणारे हल्ले व त्यांच्या इतर विविध मागण्या तातडीने सोडविण्यात येतील असे आश्वासन शासनाने दिलेले असणे, परंतु सदर आश्वासनाची अंमलबजावणी करण्यात शासनाला येत असलेले अपयश, पत्रकारांना हक्काचे घर मिळावे, संरक्षण मिळावे, विमा योजना लागू करावी अशा विविध मागण्या प्रलंबित असणे, पत्रकार राज्यात जनजागृतीची महत्वाची भूमिका बजावत असताना जीव धोक्यात घालत असणे, त्यांच्या संरक्षणाकडे शासनाचे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, त्यामुळे पत्रकारांमध्ये शासनाबाबत तीव्र असंतोष निर्माण होणे, शासनाने महाराष्ट्रातील पत्रकारांना हक्कांचे घर मिळावे, संरक्षण मिळावे, विमा योजना लागू करावी याबाबत तातडीने निर्णय घेऊन पत्रकारांच्या समस्या सोडविण्यासाठी करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

- (२) **श्री. गोपिकिशन बाजोरीया, वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे **मुख्यमंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"अकोला शिवणी विमानतळाच्या धावपट्टीचे विस्तारीकरणाकरिता दिनांक २३ मे, २०१६ रोजी डॉ.पंजाबराव देशमुख कृषी विद्यापीठ यांच्या ६०.६८ हेक्टर जमिनीचा ताबा जिल्हाधिकाऱ्यांनी घेतलेला असणे, विमानतळ विस्तारीकरणाकरिता संपादीत करावयाच्या ३४.०६ हे.आर खाजगी जमीनीवरील शेती क्षेत्र, अकृषक क्षेत्रे, गुंठेवारी क्षेत्र, पक्की घरे, कच्ची घरे यांचे मुल्यांकन मागविण्यात येणे, खाजगी जमिनीचे भूसंपादनाला अंदाजे १०९ कोटी रुपयांच्या निधीची तरतूद आवश्यक असणे, पश्चिम विदर्भाच्या व अकोला शहराच्या जलद औद्योगिककरणाच्या दृष्टीने अकोला येथे विमानतळ होणे अत्यंत गरजेचे असणे, याकरिता खाजगी जमिनीचे भूसंपादन करणे व लागणाऱ्या इतर खर्चाकरिता अंदाजे १०९ कोटी रुपयांची असलेली आवश्यकता, याकडे शासनाचे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, सदर विमानतळाच्या धावपट्टीचे विस्तारीकरणाचे काम तातडीने पूर्णात्वास नेण्याकरिता १०९ कोटी रुपयांचा निधी तातडीने उपलब्ध करून देण्याची नितांत आवश्यकता, याबाबत शासन स्तरावर करावयाची कार्यवाही, शासनाची प्रतिक्रिया व भूमिका."

- (३) **सर्वश्री. सुजितसिंह ठाकूर, रविंद्र फाटक, प्रा. जोगेन्द्र कवाडे, डॉ. नीलम गोन्हे, डॉ.अपुर्व हिरे, वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे **मुख्यमंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"नवी मुंबई, खारघर सेक्टर १० मधील "पुर्वा डे-केअर अँड प्ले स्कूल" या पाळणाघरात, मुलांची निगा राखण्यासाठी ठेवलेल्या, अफसाना शेख या आयाने, १० महिन्यांच्या बाळाला अमानुषपणे मारहाण केल्याचा धक्कादायक प्रकार दिनांक २१ नोव्हेंबर, २०१६ रोजी उघडकीस येणे, आई-वडील दोघेही नोकरी करीत असल्यामुळे, सदर बाळाला पाळणाघरात ठेवण्यात येत असणे, सदर प्रकरण सीसीटीव्हीद्वारे निदर्शनास आल्यावर, बाळाच्या आईने दिनांक २३ नोव्हेंबर, २०१६ रोजी खारघर पोलीस ठाण्यात तक्रार दाखल करण्यात येऊनही पोलीसांनी आरोपी विरुद्ध ठोस कारवाई न करणे, पिडित बाळाला उपचारासाठी, नवी मुंबईतील हिरानंदानी फोर्टीस रुग्णालयात दाखल केले असता फ्रॅक्चर असल्याचे आढळून येणे, सदर पाळणाघरात इतर बाळांबरोबर देखील असाच प्रकार घडण्याची शक्यता असणे, यामुळे पाळणाघरात बाळांच्या सुरक्षिततेबाबत निर्माण झालेले प्रश्नचिन्ह, यामुळे मुंबईसह राज्यातील, पाळणाघरांमध्ये मुलांच्या संगोपनाबाबत निर्माण झालेली अविश्वासाची भावना, परिणामी मुलांना पाळणाघरात ठेऊन नोकरी करणा-या पालकांमध्ये निर्माण झालेले चिंतेचे वातावरण, राज्यातील सर्व

पाळणाघरांमध्ये बाळाची निगा, संगोपन व सुरक्षा उपलब्ध करून देण्याबाबत राज्य शासनाने प्ले स्कूलबाबत, धोरण बनवून त्याची त्वरित अंमलबजावणी करण्याची आवश्यकता, पाळणाघरांची नोंदणी करण्याची आवश्यकता, याकडे शासनाचे झालेले अक्षम्य दुर्लक्ष, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही, उपाययोजना व प्रतिक्रिया."

- (४) **श्री. शरद रणपिसे, वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे **मुख्यमंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"नागपूर येथील मिहान सेझ प्रकल्पाची सुमारे २३० एकर जमिन रामदेव बाबा यांच्या पतंजली समूहाला २५ लाख रुपये प्रती हेक्टर या नाममात्र दराने देण्याचा घेण्यात आलेला निर्णय, मिहानमधील जमिनी उद्योजकांना देण्याच्या सध्याच्या निकषातील काही निकष बदलून सदर जमीन देण्यात आलेली असणे, मिहान मधील रामदेव बाबांच्या पतंजली फूड व हर्बल पार्कचे सदर जागेवर मा.केंद्रीय भूपृष्ठ मंत्री यांच्या उपस्थितीत व मा.मुख्यमंत्री यांच्या हस्ते दिनांक १० सप्टेंबर, २०१६ रोजी अथवा त्या सुमारास संपन्न झालेले भूमिपुजन, मिहान मधील जमिनीची किंमत सुमारे एक कोटी रुपये प्रती हेक्टर असतांना रामदेव बाबा यांच्या पतंजली समूहाला सवलतीच्या दराने म्हणजेच २५ लाख रुपये प्रती हेक्टर दराने देण्यात आल्यामुळे शासनाचे कोट्यवधी रुपयांचे झालेले नुकसान, सदर नुकसान कसे भरून काढण्यात येणार याचा विचार झालेला नसणे, यात राज्याचे हित कशा प्रकारे अपेक्षित आहे व ते किती कालावधीत पूर्ण करण्यात येणार आहे हे स्पष्ट झालेले नसणे, यात राज्याचे अहित असल्याचे दिसून येत असणे, त्यामुळे शासनाने या सर्व बाबी स्पष्ट करण्याची नितांत गरज व यावर शासनाची प्रतिक्रिया."

- (५) **सर्वश्री. श्रीकांत देशपांडे, दत्तात्रय सावंत, वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे **उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"राज्यामध्ये दिनांक ०४ फेब्रुवारी ते १० मे, २०१३ या कालावधीत वरिष्ठ महाविद्यालयीन व विद्यापीठीय प्राध्यापकांनी / अधिव्याख्यात्यांनी आपल्या प्रलंबित मागण्यांकरिता परीक्षा व शैक्षणिक कामावर बहिष्कार आंदोलन सुरु करणे, मा. मुंबई उच्च न्यायालयासमोर दिनांक १० मे, २०१३ रोजी सन २०१२ च्या याचिका क्रमांक (L) १३२६ मधील घडामोडीनंतर / कार्यवाहीनंतर आंदोलन मागे घेण्यात येणे, परीक्षा बहिष्कारामुळे देण्यात आलेल्या कारणे दाखवा नोटीसेस मागे घेण्याचे मा. उच्च न्यायालयाने राज्यातील सर्व विद्यापीठांना आदेश देण्यात येणे, त्यानुसार राज्यातील सर्व प्राध्यापकांनी परीक्षेमध्ये संपूर्ण सहभाग घेवून त्या परीक्षा यशस्वी करण्यात येणे, अशी महाविद्यालयीन कामे करून सुद्धा त्या प्राध्यापकांना कोणतीही

कारणे दाखवा नोटीस न देता, प्राध्यापकांचे म्हणणे ऐकून न घेता राज्यातील सर्व प्राध्यापकांचे ७२ दिवसांचे पगार / वेतन रोखून शासनाने एकतर्फी कारवाई करणे, वास्तविक राज्यातील सर्व प्राध्यापकांनी ७२ दिवस सेवा दिल्या असल्याबाबत त्या त्या विद्यापीठाच्या मा. कुलगुरू व उपकुलसचिव यांनी शासनाला प्राध्यापकांनी / अधिव्याख्यात्यांनी परीक्षा व शैक्षणिक कामे केली असल्याबाबत कळवूनसुद्धा शासनाद्वारे त्यांना वेतन न देण्यात आल्यामुळे राज्यातील सर्व प्राध्यापकांमध्ये शैक्षणिक कामे करूनसुद्धा वेतन न मिळाल्याने शासनाप्रती पसरलेला प्रचंड असंतोष त्यावर शासनाने तात्काळ करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया.”

- (६) **सर्वश्री. धनंजय मुंडे**, जयवंतराव जाधव, हेमंत टकले, सुनिल तटकरे, अमरसिंह पंडित, सतिश चव्हाण, अॅड. निरंजन डावखरे, सर्वश्री. नरेंद्र पाटील, किरण पावसकर, श्रीमती विद्या चव्हाण, सर्वश्री. रामराव वडकुते, आनंद ठाकूर, प्रकाश गजभिये, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे **पणन मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"गेल्या आठ महिन्यांपासून घाऊक बाजारात कांदा कमाल आठ ते किमान तीन रुपये किलोपर्यंत घसरूनही शासनाने कोणतीही उपाययोजना न करणे, दोन महिन्यांपूर्वी शासनाने जाहिर केलेले प्रतिकिलोला अवघे एक रुपयांचे अनुदानही अद्याप शेतकऱ्यांच्या हाती पडलेले नसणे, उन्हाळी कांदा विक्रीतून उत्पादन खर्चही न निघाल्याने लागवडीसाठी अनेकांकडे पैसे नसणे, सटाणा बाजार (जि.नाशिक) समितीत दुय्यम प्रतीच्या कांद्याला २५ रुपये क्विंटल अर्थात २५ पैसे किलो भाव जाहीर झाल्यामुळे संतप्त शेतकऱ्यांनी सटाणा-मालेगाव रस्त्यावर कांदा फेकून नुकतेच केलेले तीव्र आंदोलन, मातीमोल भावात खरेदी करतांना काही कांदा व्यापाऱ्यांनी खरेदीला नकार देणे, व्यापाऱ्यांच्या मनमानी कारभाराचा शेतकऱ्यांनी केलेला निषेध, कांद्याचे भाव गडगडण्याची मालिका अद्यापही कायम असून मागील चार ते पाच महिन्यात ८०० ते १००० रुपयांच्या दरम्यान असणारे कांद्याचे भाव मागील काही दिवसात प्रति क्विंटलला ४०० रुपयांपर्यंत घसरलेले असणे, त्यातच व्यापाऱ्यांच्या संपामुळे महिनाभर कांद्याचे लिलाव बंद असणे, त्यातच यावर्षी कांद्याचे झालेले जादा उत्पादन, सरकारच्या अनास्थेमुळे शेतकऱ्यांना उत्पादन खर्चापेक्षाही कमी भाव मिळत असणे, शेतकऱ्यांचे कांदे हमी भावाने खरेदी करणे आवश्यक असणे, ज्या काळात निर्यात करावयाची त्या काळात निर्यात न केल्याने ही परिस्थिती ओढवलेली असणे, जिल्हा बँक व सोसायटी कर्ज देण्यास तयार नसणे, ही विचित्र स्थिती आणि गडगडलेले भाव, यामुळे विहिरीचे पाणी असूनही नव्याने लागवड करताना अनेक शेतकऱ्यांची दमछाक होणे, याचा परिणाम नव्याने येणारे उत्पादन आणि बाजार भावावर

होणे, पाच ते सहा महिन्यांपासून कांद्याचे उत्पादन घेणारा शेतकरी भरडला जात असूनही शासनाची त्यांना मदत देण्याची मानसिकता नसणे, याबाबत कांदा उत्पादन शेतकऱ्यांमध्ये पसरलेला कमालीचा संताप, याबाबत शासनाची भूमिका व शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही."

(दुपारी १.०० वाजता)

एक : प्रश्नोत्तरे -

(क) तारांकित प्रश्न.

(ख) अतारांकित प्रश्नोत्तरांची पहिली, दुसरी, तिसरी, चौथी, पाचवी व सहावी यादी सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे.

दोन : कागदपत्रे सभागृहासमोर ठेवणे.

(१) उच्च व तंत्र शिक्षण : (क) "संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ यांचे सन २०१३-२०१४ व २०१४-२०१५ या वर्षाचे वार्षिक लेखे" सभागृहासमोर ठेवतील.

(ख) "स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड यांचा दिनांक १ एप्रिल, २०१४ ते ३१ मार्च, २०१५ या कालावधीचा अंकेक्षण अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.

(ग) "सोलापूर विद्यापीठ, सोलापूर यांचा सन २०१५-२०१६ या वर्षाचा वार्षिक लेखापरीक्षण अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.

(घ) "कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक यांचे सन २०१५-२०१६ या वर्षाचे वार्षिक लेखे" सभागृहासमोर ठेवतील.

(ङ) "सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे यांचे सन २०१५-२०१६ या वर्षाचे वार्षिक लेखे आणि संविधानिक लेखा परीक्षकांचा लेखापरीक्षण अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.

(च) "गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली यांचा सन २०१५-२०१६ या वर्षाचा वार्षिक

लेखे" सभागृहासमोर ठेवतील.

(२) महिला व बाल
विकास मंत्री

"विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये महिला व बाल विकास विभागाची सन २०११-२०१२ या वित्तीय वर्षाची योजनांतर्गत योजनांवरील वैधानिक विकास मंडळनिहाय तरतुद व प्रत्यक्ष खर्चाचा तपशील" सभागृहासमोर ठेवतील.

(३) जलसंपदा मंत्री

: "विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर यांचा सन २०१४-२०१५ या वर्षाचा अठरावा वार्षिक वित्तीय अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.

(४) सामाजिक न्याय
मंत्री

: "महात्मा फुले मागासवर्ग विकास महामंडळ मर्यादित, मुंबई यांचा सन २०१३-२०१४ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.

तीन : म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचना — असल्यास.

चार : म.वि.प. नियम १०१ - अ अन्वये विशेष उल्लेख - (असल्यास).

- मध्यंतर -

पाच : शासकीय विधेयके -

(क) विधानसभेने संमत केल्याप्रमाणे - विचार, खंडशः विचार व संमत करणे.

(१) "सन २०१६ चे वि.स.वि. क्रमांक ४७ - महाराष्ट्र खनिज विकास (निर्मिती व उपयोजन) निधी (निरसन) विधेयक, २०१६"

विधेयक प्रवर समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री. शरद रणपिसे, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१६ चे वि.स.वि. क्रमांक ४७ - महाराष्ट्र खनिज विकास (निर्मिती व उपयोजन) निधी (निरसन) विधेयक, २०१६ विधानपरिषदेच्या १० सदस्यांच्या प्रवर समितीकडे त्यावरील प्रतितृप्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(२) "सन २०१६ चे वि.स.वि. क्रमांक ४८ - महाराष्ट्र जमीन

महसूल संहिता (पाचवी सुधारणा) विधेयक, २०१६"

विधेयक प्रवर समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री. शरद रणपिसे,
वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१६ चे वि.स.वि. क्रमांक ४८ - महाराष्ट्र जमीन
महसूल संहिता (पाचवी सुधारणा) विधेयक, २०१६ विधानपरिषदेच्या
१० सदस्यांच्या प्रवर समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या
आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

सहा : (क) (गुरुवार, दिनांक ८ डिसेंबर, २०१६ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या
क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव) —
(अनुक्रमांक (क) व (ख)) -

सर्वश्री.धनंजय मुंडे, शरद रणपिसे, सुनिल तटकरे, नारायण राणे, जयंत
पाटील, हेमंत टकले, संजय दत्त, अमरसिंह पंडित, अशोक ऊर्फ भाई जगताप,
कपिल पाटील, सतिश चव्हाण, अनिल भोसले, अॅड.जनार्दन चांदुरकर,
अॅड.निरंजन डावखरे, आर्कि.अनंत गाडगीळ, सर्वश्री. नरेंद्र पाटील, रामहरी
रुपनवर, ख्वाजा बेग, जयवंतराव जाधव, श्रीमती हुस्नबानु खलिफे,
श्री.जगन्नाथ शिंदे, प्रा.जोगेंद्र कवाडे, सर्वश्री.प्रकाश गजभिये, रामराव वडकुते,
अब्दुल्लाखान दुराणी, आनंद ठाकुर अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.जयदेव
गायकवाड, श्रीमती विद्या चव्हाण, सर्वश्री. रामहरी रुपनवर, अमरनाथ
राजूरकर, मोहनराव कदम, अमरिशभाई पटेल, चंद्रकांत रघुवंशी, सुभाष
झाबंड, हरिसिंग राठोड, आनंदराव पाटील, वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम
२६० अन्वये प्रस्ताव — (चर्चा पुढे सुरू व मंत्र्यांचे उत्तर) -

"राज्यात प्रामुख्याने बहुसंख्येने आणि शेतीवर अवलंबून असलेल्या
मराठा समाजाची शैक्षणिक व आर्थिक स्थिती कमालीची खालावलेली असणे,
राज्यात सातत्याने पडत असलेल्या दुष्काळामुळे प्रामुख्याने शेतीवर अवलंबून
असलेला हा समाज स्थित्यंतराच्या प्रक्रियेतून जात असणे, समाजातील
युवकांना उच्च शिक्षण तसेच नोकरीची संधी उपलब्ध न होणे, आरक्षण
नसल्यामुळे अनेक विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक संधी गमाविण्याची वेळ येणे,
त्यामुळे त्यांच्या बेरोजगारीच्या प्रश्नाने गंभीर स्वरूप धारण केलेले असणे,
यामुळे मराठा समाजाच्या युवकांमध्ये नैराश्य व संतापाची भावना निर्माण
होणे, या पार्श्वभूमीवर राज्याच्या जिल्ह्याजिल्ह्यात मराठा समाजाचे
आरक्षणासह विविध मागण्यांसाठी अतिशय शिस्तबद्ध पद्धतीने लाखोंच्या
संख्येने मूक मोर्चे निघत असणे, मोर्चात युवक, युवती, महिला व ज्येष्ठ
नागरिकांची संख्या लक्षणीय असणे, मोर्चाच्या प्रतिनिधींकडून
जिल्हाधिकाऱ्यांमार्फत शासनाकडे मागण्यांचे स्वयंस्पष्ट निवेदन सादर होऊन

त्यावर शासनाकडून तातडीची कार्यवाही न होणे, राज्यातील सर्वात मोठा समाज घटक स्वतःच्या न्यायहक्कासाठी शांततेच्या मार्गाने आंदोलने करीत असताना सरकारकडून त्याची कोणतीही दखल घेण्यात न येणे, त्याचबरोबर मुस्लिम, धनगर, लिंगायत समाजाने आरक्षणाच्या मागणीसाठी राज्यभर तीव्र आंदोलन छेडणे, त्यामुळे या सर्व समाजात निर्माण झालेला तीव्र असंतोष, राज्यातील मराठा व मुस्लिम समाजाला यापूर्वीच्या आघाडी शासनाने लागू केलेले आरक्षण पुर्ववत लागू करण्यासाठी करावयाच्या उपाययोजनेकडे शासनाने केलेले अक्षम्य दुर्लक्ष व हलगर्जीपणा, मराठा, मुस्लिम व धनगर समाजाला शैक्षणिक आरक्षणासह त्यांच्या इतर मागण्यांबाबतही निर्णय घेण्यासाठी करावयाची कार्यवाही."

(ख) **श्री.प्रविण दरेकर**, डॉ.नीलम गोन्हे, विनायक मेटे, श्रीमती स्मिता वाघ, सर्वश्री.गोपीकिसन बाजोरिया, सुजितसिंह ठाकूर, रविंद्र फाटक, प्रा.अनिल सोले, सर्वश्री.गिरीश व्यास, प्रशांत परिचारक, डॉ.अपूर्व हिरे, **वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव -**

"महाराष्ट्रामध्ये बहुसंख्येने असणाऱ्या मराठा समाजाची अनेक वर्षांपासून आरक्षणाची मागणी असणे, परंतु या मागणीकडे सातत्याने दुर्लक्ष होणे, मराठा समाजाला १६ टक्के आरक्षण देण्याच्या निर्णयाला उच्च न्यायालयात स्थगिती मिळणे, उच्च न्यायालयात मराठा आरक्षणाची बाजू भक्कमपणे मांडण्यासाठी पुरावे व सांख्यिकी माहिती गोळा करण्यासाठी मराठा आरक्षण समिती गठीत करणे, महाराष्ट्रभर जिल्ह्या-जिल्ह्यात मराठा समाजाचे प्रचंड शांततापूर्ण, शिस्तबद्ध, मूक क्रांती मोर्चे निघणे, प्रस्थापित मराठा नेतृत्वाकडून झालेल्या अन्यायाविरोधातील आपल्या भावना ह्या मोर्च्यातून व्यक्त होणे, राज्य शासनाने आर्थिकदृष्ट्या मागास वर्गाची उत्पन्न मर्यादा ६ लाखापर्यंत वाढविली असणे, तसेच सर्व आर्थिक दुर्बल घटकांसाठी छत्रपती शाहू महाराज शिक्षण शुल्क प्रतिपूर्ती योजना व डॉ.पंजाबराव देशमुख वसतीगृह निर्वाह भत्ता योजना सुरू करणे, याशिवाय अण्णासाहेब पाटील महामंडळाच्या माध्यमातून स्वयंरोजगाराच्या संधी निर्माण करणे, कोपर्डी प्रकरणातील अत्याचार लक्षात घेता सदर प्रकरण जलदगतीने न्यायालयात चालवून पिडीत महिलेला न्याय देण्याचा प्रयत्न करणे, मराठा समाजाच्या भावना लक्षात घेऊन शासनाने सुरू केलेल्या योजना व त्यावरील जनतेची असणारी प्रतिक्रिया विचारात घेण्यात यावी."

— अशासकीय कामकाज —
(बैठकीच्या अखेरचे २ १/२ तास)

सात : (क) अशासकीय विधेयके —

पुरःस्थापनार्थ :-

- (१) सन २०१६ चे वि.प.वि. क्र. ५- मुंबई महानगरपालिका (सुधारणा) विधेयक, २०१६- श्री.शरद रणपिसे, वि.प.स. यांचे.
- (२) सन २०१६ चे वि.प.वि. क्र. ६- महाराष्ट्र महानगरपालिका (सुधारणा) विधेयक, २०१६- श्री.शरद रणपिसे, वि.प.स. यांचे.

(ख) अशासकीय ठराव :-

- (१) (शुक्रवार, दिनांक ५ ऑगस्ट, २०१६ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला अशासकीय ठराव) — श्री.धनंजय मुंडे, वि.प.स. यांचा ठराव क्रमांक ८६ — (मंत्र्यांचे उत्तर)-

"राज्यातील सुशिक्षित बेरोजगारांचे वाढते प्रमाण, नोकरी व रोजगाराअभावी त्यांच्यात निर्माण झालेले वैफल्य, शासनाने बंद केलेला सुशिक्षित बेरोजगार भत्ता, रोजगाराच्या भाग भांडवलासाठी बँकांसारख्या आर्थिक संस्थाकडून येणाऱ्या अडचणी, या बाबी विचारात घेता बेरोजगारांच्या समस्या परिणामकारकपणे सोडविण्यासाठी व गरीब कुटुंबातील व्यक्तिला रोजगार मिळविण्याच्यादृष्टीने एक सक्षम व स्वतंत्र यंत्रणा स्थापन करण्यात यावी व सुशिक्षित बेरोजगारांना पुन्हा भत्ता सुरू करावा, रोजगारासाठी भागभांडवलाची सोय करावी व बंदी घालण्यात आलेली नोकर भरती पुन्हा सुरू करावी, अशी शिफारस ही विधानपरिषद शासनास करीत आहे."

(बॅलेटद्वारा ठरविलेल्या प्राथम्यक्रमानुसार हे ठराव दाखविण्यात आले आहेत)

- (२) श्री. संजय दत्त, वि.प.स. यांचा ठराव क्रमांक ५८

"राज्यातील पोलीसांना २४ तासांहून अधिक तास काम करावे लागत असल्यामुळे त्यांच्यावर दिवसेंदिवस कामाचा ताण वाढणे, तसेच पुरेशी शासकीय निवासस्थाने उपलब्ध नसल्यामुळे अनेक पोलीसांना भाड्याच्या घरात राहावे लागत असणे, शासकीय निवासस्थानांची अत्यंत दुरवस्था असणे, कामाचा ताण, गृहनिर्माणाचा प्रश्न, यामुळे पोलीसांमध्ये निर्माण होत असलेले तणावाचे व नैराश्याचे वातावरण, परिणामी त्यांच्यावर मानसिक ताण वाढत असून त्यांच्यात

आत्महत्येचे प्रमाण दिवसेंदिवस वाढत असणे, पोलीसांच्या कार्यक्षमतेचा सर्वकष विचार होऊन त्यांच्या कामाचे तास, एक साप्ताहिक सुट्टी, निवासस्थाने इत्यादी मूलभूत समस्यांबाबत कायमस्वरूपी तोडगा काढण्याच्यादृष्टीने शासनाने ठोस उपाययोजना करावी, अशी शिफारस ही विधानपरिषद शासनास करीत आहे."

(३) अॅड. जयदेव गायकवाड, वि.प.स. यांचा ठराव क्रमांक ४९

"शासनातर्फे राज्यातील मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शाळा वा महाविद्यालयामार्फत स्कॉलरशिप व शुल्क सवलत दिली जाते त्याच धर्तीवर राज्यातील अल्पभूधारक शेतकरी कुटुंबातील पाल्यांना शाळा व महाविद्यालयांमार्फत स्कॉलरशिप व शुल्क सवलत देण्यात यावी, अशी शिफारस ही विधान परिषद शासनास करीत आहे."

(४) श्री. रविंद्र फाटक, वि.प.स. यांचा ठराव क्रमांक १२९

"राज्यातील विशेषतः मुंबई, ठाणे, मिरा-भाईंदर, वसई-विरार, भिवंडी, उल्हासनगर, कल्याण-डोंबिवली, नवी मुंबई इत्यादी महानगरपालिकेच्या लोकसंख्येत दिवसेंदिवस होत असलेली प्रचंड वाढ, परिसराचे झपाट्याने होत असलेले नागरीकरण, त्यामुळे मोठ्या प्रमाणात निर्माण होणा-या कच-याची योग्य विल्हेवाट लावण्याची निर्माण झालेली गंभीर समस्या, परिसरामध्ये निर्माण होणाऱ्या हजारां टन कच-यावर योग्य प्रकिया केली जात नसल्याने परिसरातील नागरिकांच्या आरोग्यावर होत असलेला विपरित परिणाम, कच-याच्या समस्येमुळे नागरिकांकडून केली जात असलेली तीव्र आंदोलने, याप्रकरणी वेळीच उपाययोजना न केल्यास समाजामध्ये प्रचंड असंतोष पसरण्याची निर्माण झालेली परिस्थिती इत्यादी बाबींना आळा घालण्यासाठी व कच-याची शास्त्रोक्त पद्धतीने विल्हेवाट लावण्यासाठी राज्य पातळीवर स्वतंत्र कचरा व्यवस्थापन महामंडळ स्थापन करण्यात यावे, अशी शिफारस ही विधानपरिषद शासनास करीत आहे."

विधान भवन,
नागपूर,
दिनांक : ८ डिसेंबर, २०१६.

उत्तमसिंग चव्हाण,
सचिव,
महाराष्ट्र विधानपरिषद.